

Selmeczbányai Híradó.

SELMECZ- ÉS BÉLABÁNYA SZAB. KIR. VÁROS HIVATALOS KOZLÓNYE.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt. — Fél évre 2 frt. — Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 krajczár.

Az egyes számok kaphatók Joerges A. özv. és Fia könyvkereskedésében, továbbá a Deak Ferenc-utczában Stark Miksa dohánytözsdejében, az Ezüst-utczában Tuschl Gusztáv ezekasztában, a Fő-téren Ochtding Ignác dohánytözsdejében, a Szent-háromság-téren Cufreund Samu dohánytözsdejében.

Ugyanezen elarusított helyeken lapunk részére hirdetésekét is felveznek szabott árszabásunk szerint.

Főszerkesztő: VÖRÖCS FERENCZ

Felölös szerkesztő: SZTANCSAY MIKLÓS.

A lapot illető szellemi közlemény a szerkesztőség, az anyagi rész a kiadóhivatalra szüzenőd.

Hivatalos hirdetések díja:

100 szóig 2 frt. ezután minden megkezdett 100 szóval 1 frtal több.

Magánhirdetések hirdetési díja:

Egy 3-szor hasznosított garmondor vagy ennek tértértékéért 5 kr. másodszeri hirdetésnél 10 %, harmadszeri hirdetésnél 20 %, több; szori hirdetésnél 30 %, árkedvezmény.

Nyitlétér soronként 15 kr. — Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Hirdetések a kiadóhivatalhoz szüzenődnek. Hirdetés és nyitlétéri díjak előre fizetendők. — Kéziratok nem adatkak vissza —

Megjelenik minden csütörtökön.

Goldbrunner Sándor.

Meghalt.

A városházunk tornyán lobogó fekete zászló most már azt is jelenti, hogy a város egykori polgármestere, főispánja hunyt el ő benne, a ki egyszerűs mind a confederationis septem montanarum, a hét bányaváros közül ötnök is főispánja vala.

Halála olyan volt mint a minőnek óhajtottá, csendes, lassu emulás. Az Isten részéről is kedvezésben részesült az, a kit embertársai oly sok alkalommal anyyi kiténtetéssel halmoztak el.

Azt is, ezt is megérdemelte, mert mint fettei bizonyítják s maga is vallá, mindig szeme előtt tartá a városháza tanácstermének, közpályán működése eme első rangu szinterének ajtaját díszítő elvet: Unicumque suum s egész élete azt bizonyítja, hogy bátran mondhatta el magáról:

Nunquam odio incitatus damnum alieni intuli
Nec rem turpem od avaritiam commisi.

Megadta kinek-kinek a magáét, az ő ismert ildomosságából folyólag, gyakran az elismerésből, a jóból többet is a tartozónál, és valóban nem ismert gyűlölséget s aljas fettel oly hosszú közpályán át senki sem vádolhatja.

Eletrajzát ismeri olvasó közönségünk, több alkalmat nyújtott az ő nyilvános szereplése annak közlésére; ezért csak röviden azt ismételjük, hogy 1807-ben született Selmeczbányán, a hel 1830-ban augusztus 21-én jeles calculusokkal nyert bányászdiplomát. Már 28 éves korában senator lett városunknál 1835-ben, 1843-ban pedig városi bíró vagyis városunk első tisztviselője.

Az 1847—48-iki pozsonyi országgyűlésre követül küldötte Selmeczbánya, majd 1848. april 25-én ismét a városi bírói székben látjuk őt, 1861-ben polgármesterré választja a közönség s 1867-ben azzal bízott meg a m. kir. belügyminiszterium részéről, hogy a törvényhatóság 1866-ban megalakult képviselő testületet újjászervezésre hívja egybe.

Az alkotmány helyreállítása után Goldbrunner Sándor csak 3 évig maradt a polgármesteri díszes állásban, melyre őt a város községének bizalma legutoljára 1868-ban negyedizben emelte. 1871-ben ugyanis ő csász. és apost. királyi Felseje legfelsőbb elhatározásából Béalabánya, Körmezbánya, Selmecz- és Béalabánya, Újbánya törvényhatósági joggal felruházott bányavárosok főispánjává lett, mely díszes méltóságától 1874-ben vált meg Goldbrunner Sándor, királyi elismeréssel, melynek valamint polgártársai díszlete nyilvánulásának különböző neméről ezuttal nem szólva, arra az elismerésre terjeszkedünk csupán, melylyel ő polgártársaink, városának annyiszor s oly sok évtizeden át élvezett ragaszkodását, kiténtető

elismerését viszonzotta; értjük ezalatt az ő végrendeletét, ez utolsó tényét, mely szebben beszél minden szónál, s örök emléket biztosít városunk elhunyt jelesének: Goldbrunner Sándornak.

Goldbrunner Sándor végrendelete.

A végrendeletből közöljük azon részeket, melyek közérdekét támogatnak.

II. Rendelem, hogy azon diszkard, mellyel engem Selmeczbánya polgársága kiténtetett, ugyanazon város örökségébe, tulajdonába s rendelkezésébe adassék s annak sok más értékes műemlékeivel a levéltárban őriztessék.

(III. Rész 18. pontban a rokonok ellátásáról intézkedik.)

IV. Továbbá rendelem, hogy pénzzé tett hagyatékomból fennebbi összegek levonása után fennmaradt készpénzből az alább megnevezett jótékony célra irodalmi s társadalmi intézeteknek illetőleg egyesületeknek kifizetessenek s az illetőkes hatóságok által „Goldbrunner Sándor alapítvány” gyañam kezeltessenek illetőleg jelen végrendeletem szerint felhasznál-tassanak:

1. A városi polgári kórház korszerű berendezésére s felszerelésére a városi tanács kezeihez 1000 frt.

2. A létesítendő városi árva és szeretetbázban egy róm. kath. árva alapítványul a városi tanács kezeihez 1000 frt.

Oly rendelkezés mellett, hogy ezen összeg kamatjövédelme addig is, míg az árva és szeretetház létesül a magánosoknál elhelyeztet egy róm. kath. árva tartására fordítandó.

3. Hasonezümi alapítványul a házi szegények gyógykezelésére s orvossággal való ellátására a városi tanács kezeihez 1000 frt.

4. Hasonnevü alapítványul azon itteni illetőségü szegények segélyezésére, kik orvosi rendeltre a víznyei fürdőt használják a városi tanács kezeihez s rendelkezése szerint 1000 frt.

5. Hasonnevü alapítványul a selmeczbányai polgári dal- és zenekör céljaira a városi tanács és a kör választmánya által megállapítandó szülkséglet (zongora, hangszer stb.) fedezésére 1000 frt.

6. Hasonnevü alapítványul a város területén levő róm. kath. iskolák szegény fu- és leánynevelőkeinek ruházatára a tanács kezeihez 1000 frt, melynek csak kamatja használándó fel az iskolaszékek meghallgatása mellett.

7. Hasonnevü alapítványul 500 frt a helybeli róm. kath. gymnasium tápintezetének és 300 frt a liceum tápintezetének az intézeti igazgatók kezeihez.

8. Hasonnevü alapítványul az elagott selmeczbányai polgárok segélyezésére 1000 frt e város tanácsának kezeihez.

9. A belvárosi apácza leánynevelő intézet felépítéséből eredt kölcsön törlesztésére 500 frt az intézeti igazgató kezeihez.

10. Hasonnevü alapítványul azon apácza jutalmazására, ki a kézimunka és háztartás

oktatása közül érdemesül 500 frt a r. k. kegyuri hatóság kezeihez.

11. Hasonnevü alapítványul a bányászati és erdészeti akadémiái ifjúság segélyegyesületének 1000 forint oly bányász akad. hallgatónak segélyezésére, ki idevaló bányamunkásnak segélyre szorult fia, ez összeg kezelésével az ak. igazgatóság bízatik meg.

12. Hasonnevü alapítványul a h. r. k. nőegyesület céljaira 1000 frt az egyesületi elnök kezeihez.

13. Hasonezümi alapítványul azon iparostanoneczok ösztöndíjazására, kik a rajzban és kézimunkák kiállításában elismerésre méltó előmenetelt a buzgóságot tanusítottak 500 frt a v. tanács kezeihez s rendelkezéséhez képest.

14. A F. M. K. E. selmezi választmányának kezeihez 100 frt alapító tagdíj,

15. A selmezi polg. lövöldének hasonnevü alapítványul 50 frt a tanács kezeihez.

16. Hasonnevü alapítványul a selm. önk. tüzoltó-egyesületnek céljaira 500 frt a tanács kezeihez, oly rendelkezés mellett, hogy az az egyesület esetleges megszüntével a város tüzrendészeti céljaira jelesül az oltásra kiténtetettek jutalmazására fordítandó.

17. A víznyei gyógyfürdő telepen létesítendő kápolna építéséhez segélyül 50 frt a tanács kezeihez.

18. A belvárosban tervezett honvédemlék létesítéséhez segélyül 1000 frt a tanács kezeihez.

19. A pachertvári-téren szökőkut létesítéséhez 500 frt a v. tanács rendelkezéséhez képest.

20. Hasonnevü alapítványul a v. r. k. el. iskolák tanulóinak jutalmazására 500 frt a tanács rendelkezéséhez képest s a r. k. iskolaszékek meghallgatásával.

21. A bányászati és kohászati egyesületnek alapító tagságul 120 frt.

24. A város által létesítendő muzeum céljaira 500 frt a v. tanács kezeihez.

V. A végrendeleti végrehajtó tiszteletdíjat 500 frtban állapítom meg.

VI. Amennyiben a temetés s a hagyaték rendezéséből eredő költség s a tiszteletdíj levonása után fennmaradó hagyatéki tömeg nem nyujtana elegendő fedezetet a III. és IV. elősorolt hagyományok és alapítványok teljes kielégítésére, rendelem, hogy a hiányzó összeg utóbbiakra százalékbán kivettve, ennek erejéig ugy a hagyományok, mint az alapítványok apasztassanak, esetleg a hiány azon intercalaris jövedelemből fedeztessék, melyet a ház és majsorsági gazdaság bére, valamint a takarékpénztári betétek kamatja s a részvények dividendája nyujtanak.

VII. Amennyiben pedig az összeg hagyatéki vagyon értékesítéséből befolyó összeg a költségek, valamint a hagyományok és alapítványok teljes fedezetén felül többletet nyujtana, rendelem, hogy ezen többlet Goldbrunner Sándor alapítványra gyañant a selmezi városi szegény

alaphoz csatoltassék s annak törzsvagyonaként gyümölcsösztetvé, kanajvédelmé a selmezbányai illetőségű szegények ellátására vallásra való tekintet nélkül fordítottassék, s ezen összeg a v. tanács kezéhez kiszolgáltatassék.

Felhívás

Erzsébet királyné emlékszóbrára, érekszóbrájára és jótékonyági alapítványára való adakozásra.

„Bizony sira/hatják őt a magyarok, mert legjobb barátjukat veszítették el benne.“

A koronás király ezen emlékeztetés szavainak visszhangot kell lámasztaniok minden magyar szívében, de különösen minden magyar honleány szívében.

Ennek a visszhangnak azt kell válaszolni: „nem veszítettük őt el; miénk lesz az égben, miénk marad lelkünk szent emlékeiben, melyet gyermekeinkre hagyunk örökségül; miénk lesz e haza szent földén márvány emlékszóbrában, mely hirdetni fogja a késő századoknak, hogy volt Magyarországnak egy királynéja, ki tökéletes mintaképe volt a királynénak és a nőnek, a ki viselte koronáin és töviskoszorúin kívül az éreky csillag-körfényét felkent homloka körül.“

Ez emlékszóbrának a magyar nemzet háladátságára látható monumentumát kell képezni. Ez emlékszóbrának egyesülni kell mindannak, a mi nagy, szép és eszményi.

Ezen esztendejében a gyásznak az legyen a pompánk, a mit a haza oltárára teszünk le áldozatul. A magyar nővilághoz szólunk, melyet nem oszt széljével se pártviszály, se gyűlölet, de melyet egyesít ősszertart a közös hazaszeretet. E közös szent éreken nevében indítjuk meg országoszerle az adománygyűjtést megdicsőült Erzsébet királynénak emlékére.

Az emlékszóbor és a magyar hölgyek által tervezett nemes érekszóbor költségein túl fenmaradó összeget fordítsuk a magyar hölgyek által létesítendő jótékonyági és érekyjutalmazó alap megteremtésére.

Bizunk, hogy ez alap olyan nagy lesz mint a magyar nemzet halála, szívének nemessége; megfelelő Erzsébet királynénak áldott emlékének!

Budapesten, 1898. évi szeptember hó 22-én.

Az „Erzsébet királyné-alap“
központi bizottsága:

özv. gróf Teleki Sándorné s. k.
elnök.

Az „Erzsébet királyné-alap“
ügyvezető bizottsága:

Dr. Jókai Mór s. k.
elnök.

Jókai Mór koszorus írónk a magyarországi nőgyűléseknek 1898. évi szeptember hó 21-én tartott nagygyűlésén az „Erzsébet királyné-alap“ érdekében a következő gyönyörű beszédet tartotta:

Tisztelt gyűléseket!

Még vérzik a seb, melyet a végzet mindnyájunk szívében ütött, s a magyar hölgyvilág lelkében már éleltre kelt az eszme e sebet begyógyítani.

TÁRCSA.

A Fekete-völgy.

(Regény)

Írta: Hoffmann Géza.

(5)

II.

S a mikor már csaknem mindent elért; tisztelget, vagyon, rangot, tevékenysége akkor sem szűnt meg, eléteződjével az iparral mindinkább terjedő és fenyegető socializmus visszacsorítását tűzte ki. A néppel kezdett foglalkozni, elhatározta, hogy kiszabadítja az izgatott befolyása alól s Fekete-völgyön bizonyítja, hogy socializmus nem létezik. Követéseiket panaszait meghallgatva, úgy társadalmi, mint törvényhozási unyhiten.

Es csakugyan a mit hangoztatott, az tényre vált, mert még ezelőtt a socializmus miatt már a legféltelmesebb helyzet volt keletkezésében, mely csaknem teljes ipari bukást vont volna maga után, most mindenütt csend borult, a mu kások munkaadóikkal a legjobb egyetértésben, egymást kölcsönösen támogatva munkálkodnak.

Az izgatott elvesztett talajokat. Szentmihályi nem üldözte őket, elve volt az egész mozgalmat alapjában elenyésztetni, önmagától, a munkások köréitől bszüntetve. S ennek következtében az izgatottknak saját bányamezejéül egy részt átengedett, a Haladás telepnek felét s innen van az, hogy Mintatelep utcáinak egyik fele a Szentmihályi, a másik a Szövetség munkásaié.

Mi lehet a csodair, mely ilyen sebet behegeszt?

A kegyelet, a jótékonyág.

A kegyeletnek kifejezést fog adni az országemelte, az örök időknék szánt emlékszóbor és a nemesérez emlékszóbor, a jótékonyágnak a magyar nők által tervezett alap.

Az emlékszóbornak méltónak kell lenni mind nagyságban, mind színpompában a magyar nemzethez. Létre kell annak jönni mielőbb. Túrelmetlenül várjuk! Ha lehetne egy év alatt, — nem: egy hónap alatt; — egy átomlítás alatt szeretnők azt lombos fáink sudarai közül kiemelkedve látni.

A jótékonyági alap eszméjének már megvalósított mintaképét találjuk magunk előtt a francia nemzetnél. Annál a nagyobbik francia nemzetnél, melyet nem a ledér poézis, nem a politikai szenvedély ismertet meg velünk; hanem a humanitárius intézmények, melyekben a francia nemzet zöme tündökölt.

Olt van a Montony-díj, melynek kiosztását évenként mint országos eseményt szokták megünnepelni. Erénydíj-nak hívják.

De ez nem a közönséges értelemben vett érekynek a jutalmazása, mely különben is önmagát jutalmazza meg, hanem a titokban működő jó szívé, a ki nem kérkedik, hanem kereset magára. Csak szegények kapják. — Szegény leányok, kik árva maradt testvéreiket kezük munkájával felnevelik, — eselédok, kik gazdájukat hűségben ápolták, még akkor is, mikor a nyomorba jutott, — tanítónők, kik elhagyott gyermekeket gyűjtöttek maguk körül, — munkásnők, kik vidékük nőit házi iparra tanították, kenyérhez jutatták, — ápoló jó szívek, kik ragály idején önfeláldozással enyhíték a mások szenvedéseit. Így értelmezik ott az érekyt, az ilyen jutalmazzák meg.

S ez a kifutott jutalom megemésíti a szegény néposztály lelkét. Mikor azt látja a nép, hogy előjárói nemesek a gonoszlevőt igyekeznek felkutatni, hanem a jöltevő, a becsületesszegény embernek is utána járnak, megkoszorúzzák, megjutalmazzák. Így támadnak a szegény pórnépből az „oplmatas“-ek.

Még két más Montony-féle alapítvány is van: az egyik kölhasznu, népfelvilágosító könyvek írói, a másik az emberiség közhasznára szolgáló találmányok szerzői számára.

Ez a Montony egy egyszerű ügyvéd volt a század elején, ki vagyonát szorgalommal szerezte s az egészét alapítványul hagyta e nemes cseleokra. Egész alapítványára ötvenezer frank volt. Es most ez az alap a francia nemes lelkek részvéte által felszaporodott öt millióra.

S ez mind az emberszeretet, a népszellem-nemesítés munkájának szolgálat.

Es Montony neve meg van örökítve hazájában. Dynasztiai multakel: Bonaparték, Bourbonok, Orleansok — Montony neve mindig fennmaradt.

Hat mi, nemesen érző magyar nemzet, ne örökítenők-e meg a mi dicsőségés emlékü Erzsébet királynénak nevé a jótékonyág, a népszellem nemesítésnek örök hatású intézményéül? Hogy a midőn Magyarországon az érekyt megkoszorúzzák, dicsőül királynénak emléket koszorúzzák meg!

Eles ellentétül ezután a telepen oly beosztást szervezett, hogy a munkások a másik fel lakóival még szóba se állottak. A jólét általános s boldognak érzé magát az a munkás, a ki ide bejutott.

Humánus intézmények egész sorával találkozunk itt s a mint alkalmunk is nyílt tapasztalni, ebben a tekintetben még egyetlen leány gyermeke is nemes hévvel segítkezik atyjának.

A Haladás telep tisztá jövedelmének fele részben humánus intézményekre, részben pedig a munkások között érdem és szorgalom jutalmazására van fordítva. S a gróf megmutatta, hogy az így megféleztelt jövedelem mellett is, anyagi javai egyre szaporodnak, mert elégtlen munkaerővel halad minden s a jövedelem örjási. Megbeesülnek itt minden, pazarlás, rongálás nem létezik s hogy a tudományos haladás mi módon segítetik elő, azt meglátjuk a szervezeteiből.

A telep záró számadásai a mindég igen híresek. Ilyenkor nemesek a szorgalom, a jóérköles, de a tudomány is jutalmazást nyer. Összejön az egész környék bányabirtokossága söt egy-két magasabb állás férfi is, a kiknek elnöklele alatt összejül a bizottság egyenesen a birtokos, az izgatott és a munkás osztályokból. Sorra vétetik minden valamire való esemény a melynél egységy vagy renkvitűl munkát, vagy kiváló becsületességet tanusítottak, ugyisntén az üzem körében valamely gyakorlati találmány, tudományos mű, avagy problema megfejtésében kitűntek. A bíráló bizottság meghatározza a jutalmakat, felsorolja a jutalmazásra érdemes tetteket, találmányokat s a közgyűlés a melyen a Haladás telep minden egyes alkalmazója szavazó képes, belátása szerint osztályozza, melyik tett, melyik találmány milyen jutalmazásban részesül.

Itt személyek soha se jönnek tekintetbe, mindig a tiszta érdem az, a mely kitüntetést talál.

Polgármesterünkhez is elküldték a nyomtatott felhívást, elküldték melé hangu sorokkal, látogatását s a nemes mozgalom élesztését kérve tőle s polgármesterünk alábbi sorokkal adta ki a gyűjtőleveket a helyi nőgyűlések elnököinek:

Az Erzsébet királyné-alap létesítésének eszméjét a magyar nők vetették fel, a magyar nőkre marad azon hivatás, hogy az alapot megteremtésük. Az alap eszméjét ismerteti a csatolt felhívás, ismerteti koszorus írónk remek beszéde, én csak kérelemmel fordulok e nemes város összes hölgyéhez azon kérelemmel, hogy siessenek megteremteni, összegyűjteni a legszebb, a legnemesebb alapot, mellyel a magyar nemzet magyar női a legörökké tartóbb s a legtalálóbb emléket állítja annak az asszonynak, ki magát életében s vele együtt mindannyian a legelső magyar asszonynak tartotta s teljes életében a jótékonyág oltárán áldozott.

Ha a magyar Nemzetnek is meglesz a magyar Montony alapja s ehhez Erzsébet királyné emléke fűződik, a legszebb örökemlék meglesz, s a késő utókor áldani fogja annak emléket, kit egy nemzet szeretele tett már életében a legelső magyar asszonnyá, mert egy nemzetet választott ki, hogy halála után is legjobban szeresse, mert emléke csirjájából pattant ki a nagy eszme, mely boldogítani fogja áldásos támogatással mindazokat, kik Erzsébet királynénak emlékéhez hűk és méltóak maradnak.

A mellékelt gyűjtőlevél és felhívást azon kérelemmel adom ki Nagyságodnak, indítsa meg a gyűjtést s nemes lelke s fáradszatul ügybuzgósága segítsen a magyar nők nemzeti munkájának megvalósítását elérni. Selmezbányán, 1898. október 1-én.

Szitynai József, v. polgármester.

Reform javaslatok.

Törvényhatósági bizottságunk jövő közgyűlésének tárgyai között sok fontos tárgy van s ezek között olyan is, a mely nemcsak a városi, mint gazdasági testületet, de a nagy közönséget is közelről érdekli.

Ezek között első sorban áll mindenesetre a jövő év költségvetésének megállapítása, mely tárgyról mult számunkban tájékoztattuk olvasóinkat, de fontosság tekintetében mindjárt ez után következik az a javaslat melyet rendőrkapitányi hivatalunk ajánlatára terjeszt a városi tanács a közgyűlés elé: a nyilvántartási hivatal és a cselédügyi rendőri osztály szervezése.

Nem csatlakozunk, úgy hisszük, ha e második tárgyal a nagy közönség érdekében tán ép oly fontosnak tartjuk s épen ezért jónak látjuk e javaslatnak rövid ismertetését.

Cselédügyről levén szó, érdekel fogják olvasni e cikkeket tán azok is, a kik inkább a vig társaság cikkeket olvasgatják s mielőtt a komoly városatyák a zöld asztalnál megtárgyalnák a javaslatot, meghatányják velük azt a fehér asztalnál s tán sorsát is eldönlük — asszonyaink.

Ezelőtt jó néhány évvel, hat-hét éve már! a mostani javaslatnak egyik része, a bejelentési és nyilvántartási

A bíráló bizottság feladatát nagy lelkiismeretességgel teljesíti. A jeles eseményeket az egész év folyamáról kikutatja és pedig olyanformán, hogy a mint valaki valamit jutalmazásra ajánl, az elnök, — ez esetben Szentmihályi — a vizsgálatot három személyre bizza, akik szabadon egymástól függetlenül járnak el tisztjokban, gyűjtik az adatokat és terjesztik be a véleményöket.

A jutalom átadása nagy fényvel történik s azt maga a gróf és leánya végzik. Erre leköszön a mult bíráló bizottság s a megjutalmazottakkól alakul a következő évi, a kik azután a következő évre egy pályadíjat tűznek ki, akár tanulmányra, akár pedig valamely tudományos kérdés megfejtésére. E bizottság azután a Haladás-telepnek igazgató tanácsa.

A bizottság, minthogy a jutalmazandó tettek három kategóriából választatnak, ugymint munka, szorgalmat és tudomány köréből — vegyes. Van benne mindig munkás, hivatalnok és technikus. — S így megvan a legszebb harmonia, az izgatás legedlialisabb alapon történik, osztálykülönbségek nem léteznek, minden ember csak azt tudja, hogy az eszmeinek egy bizonyos részében a maga hivatása szerint teljesíti a feladatát s hozzá járul az öszszeredményhez. Itt csakugyan minden ember tászkájában hordja a marsall pálcát. Aki érdemes, tehetséges, emelkedhetik, tehetséget kifejtheti, születés, avagy kegyelem szerencsés körülmények utján szerzett diploma nem mellázható s nem von korlátokat a haladás elé. S ezzel a rendszerral a nem érdemesek, de a szerencsések részesültek anyagi jutalmazásban, de itt mindenkinek nyitva áll az út, hogy tettei, szorgalma, ügyessége által pénzhez és álláshoz jusszon.

(Folyt. köv.)

tartási hivatal szervezésének kérdése szönyegen volt már.

Ugy tudjuk, hogy nem is a pénzihiány volt az oka annak, hogy az akkori javaslat ma is csak az, hanem a városatyák egy részének indokolatlan és érthetetlen vonakodása attól, hogy ők vagy családtagjaik vagy vendégeik a rendőrség által nyilvántartassanak, hogy hol laknak.

Hát hiszen ez rettenetes nagy dolog is, de hát hiszen azért miköz csak mozog a föld. Ez is nagy dolog volt akkor mégis egy ember ki merete mondani, de ma már senki sem tör az ellenkező mellett pálcát. Hát bizony forgunk-forgunk, s haladunk-haladunk szépen lassan előre. A haladással, a mindennapi élet hova-tovább való nagyobb, élénkebb mozgalmasságával a létért, az életért való nagy küzdelemmel bizony oda jutottunk, hogy a nagy többség, a nagy közönség érdeke az, hogy nyilvántartassék minden egyes tagja.

Ugy hisszük fölösleges ma azt fejtegetni, hogy mire való, hogy mitől jó egy városban a bejelentési és nyilvántartási hivatal.

Eltekintve attól, hogy a pósta, az adóhivatal, a bíróságok s más hivatalok, jóformán naponta látják szükségét, nálunk még a közbiztonsági állapotok is azt parancsolják, hogy mielőtt léptessük életbe az új hivatalat.

Nem mondhatjuk, hogy városunk tulon-tul nagy forgalmú volna, de azt sem mondhatjuk, hogy dacára a mi hirhert vasutkáknak, egyáltalán nem volna idegen forgalmunk sőt állíthatjuk, hogy az utóbbi években szemmel láthatólag nő az idegenek, az ismeretlenek száma, kik hol huzamosabban, hol rövidebb ideig tartózkodnak itten s a kik között, nem egy tapasztalat mutatja, olyan is akadt a kit bizony nem a szép vidék látásának ingere, de egyéb célok hozták ide.

A mai anarchikus, socialistikus eszmékkel telített világban, a mi tulnyomóan munkás népünk között, jó az, ha figyelemmel lehet kísérni a társadalmi rend fel-forgatásának mozgékony apostolait és híveit.

Ezt pedig nem lehet másképp elérni, mint pontos, rendes és szigorú bejelentési és nyilvántartási szervezettel.

Hiszünk tehát, hogy nem lesz ellensége az új szervezetnek, a bejelentési és nyilvántartási hivatalnak, annál kevésbé, mert a cselédügy javításával hozott kapcsolatba.

A cselédügy miserabilis az egész országban. Nincsen tán általánosabb egy vélemény, mint az, hogy tarthatatlan a helyzet. Nemesak a kávék asztalok rendes tárgya ez, de hivatalok, s az illetékes minisztérium is tárgyalja s nemcsak a törvényhozás elé is kerül.

Addig is azonban, a míg a törvényhozás segítene a bajon, mivel az esetleg később is lehet, a városi tanács egy szabályrendelettel tervezetet ajánl, a mely hivata van legalábbis türethető tenni a mai valóban türethetetlen állapotokat.

Közudomású dolog, hogy ma évré vagy hosszabb időre nem igen lehet cselédet kapni, olyan baj ez, a mely nagyon érzékenyen érinti a gazdát s a mely ellen nem tud védekezni. Pedig hát ennek legtöbbször nem a cseléd, de a cselédszerző az oka, mert hát ennek az áll érdekében, hogy minél többször változtasson helyet a cseléd. Szerzési díjat kap a gazdától is, a cselédétől is, mert nnek más cseléd, annak új hely kell.

Közudomású dolog az, hogy ma minden gazda találomra fogad fel cselédet s legfőképpen magán tudakozódások, kérdézősködések után értesül, hogy ki és mi az, akit házába befogad.

Ennek oka a gazda is, meg egyrészt a cseléd-törvény is. A legtöbb gazda abban a hiszemben van, hogy a cselédkönyvbe nem szabad beírni rossz bizonyítványt és ha cseléde akármilyen hütelen, akármilyen rest, akármilyen megbízhatatlan volt, beírja azt, hogy jól, hűségesen szolgált csakhogy meneküljön tőle s ne kelljen igazolnia az igazat, mint azt a törvény megkívánja, a rendőrség előtt, a hova a cseléd panaszra mehet.

Közudomású dolog, hogy a gazdák nagy része, s a cselédék kilencz-kilencz százaléka nem ismeri a cseléd-törvényt s e miatt aztán napirenden vannak a rendőrkapitányi hivatalnál a cseléd-törvénybe ütköző kihágások. Hol ez, hol az hibás, hol mindakettő.

Mindenesetben azonban az a fő, hogy a cselédügy a mai állapotában türethetetlen s nemesek a gazdák érzik ezt, de a hivatal is, mely a cselédügyek elintézésére van hivata s mely a cselédkérdés minden fázisát a legjobban ismeri.

A javaslat célja az, hogy a fennálló cseléd-törvény keretén belül a tapasztalt bajokat sanálja; megszüntesse a folytonos és gyors cselédcseréket; megszüntesse a cselédszerzők visszaéléseit, véget vessen a cselédék hely nélkül való erkölcselen csavargásának, leszállítsa a gazda és cseléd között felmerülő s bíróság előtt eldöntendő vitás kérdések számát; emelje a gazda tekintélyét és javítsa a cseléd helyzetét.

Hogy e cél elérhető lehesen igen természetesen, hogy arra kell bízni a kérdés megoldását, aki a cselédügy minden csinját-binját ismeri s ez a rendőrség.

A javaslat szerint is a cselédszerzés és cseléd-nyilvántartás vezetésével egy a rendőrség kebelében szervezendő új ügyosztály bízatik meg s a javaslatban foglalt intézkedések, hisszük, hogy rövid idő alatt érhetően javítani fognak a mai káros cselédügyi viszonyokon.

Megnyugtató a város atyák részére eláruljuk még, hogy a bejelentési hivatal és a cseléd elhelyező és nyilvántartó hivatal nem fogja megterhelni a várost mert úgy van tervezve, hogy maga-magát kifizei.

A hivatalos részben közöljük a két javaslatot s reméljük, hogy törvényhatósági bizottságunk belátva a két új szervezet fontosságát és égető szükségét, a nagy közönség érdekében hozzájárul a javaslatoknak szabályrendeletekké való tételéhez.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** Krepuska Lajos városi mérnök mult szombaton kezdte meg egy heti szabad-ságát, mely időt Budapesten tölt. Mérnökünk pénteken este visszatér. — Benecze Gergely akad. tanár a nyári szünidő leteltével vissza tért.

— **A főispán részvéte.** Mely megilletődéssel vettem nagyérdemű elődömök városunk ritka érdemű polgárának halálkirét, fájdalmas részvéteket kérem tolmácsolni. Horváth Béla.

— **Goldbrunner Sándor** elhunytától folyólag városunk tanácsa a következőket állapította meg:

1. részvéteket jegyzőkönyvleg az kifejezést volt főispánjának s egykori polgármesterének elhunytá fölözt s erről a gyászoló rokonságot három tagu küldöttségel értesíti;

2. a városi tisztikar és törvényhatósági bizottság nevében gyászjelentést bocsát ki s a ravatalra koszerut helyez;

3. megbizja a polgármestert, hogy a tisztikart s a törvényhatósági biz. tagokat a temetéshez, melynek idejétől f. é. két ennek d. u. 4 óráját tűzi ki, teljes számban való megjelenésre;

4. Körmozsbánya, Újbánya és Bakabánya sz. kir. városokat, melyek mint egykori törvényhatósági városok az elhunytban főispánjukat tisztelték egykoron, távirattal értesíti a halálesetről és temetkezési idejéről valamint főispán urat is.

5. Altman Imre levéltáros által bemutatott gyász-jelentést elfogadván azt megállapítja s annak kinyomatását elrendeli a sirmál tartandó rövid gyászbeszéd előadásával Vörös Ferencz tb. főjegyző, a gyászmenet vezetésével rendelőssel Csányi Ottó tb. fősszámvevőt mint a tanács legifjabb tagját bízza meg elrendelni egyttal, hogy a városi harangok megszóllásáért díj szedések s a főutcai lámpák is meggyújtassanak a temetés alkalmával.

— **Goldbrunner Sándor halála.** A városi tanács a következő gyászjelentést adta ki.

Selmecz-Bélabánya sz. k. v. törvényhatósága és tisztikara fájdalommal telt szívvel jelenteni, hogy

Goldbrunner Sándor

Selmecz-Bélabánya sz. k. v. egykori polgármestere s ugyanezen város valamint Körmozsbánya, Újbánya s Bakabánya, sz. k. városok főispánja a III. számkoronarend lovagja, a községlatat terén áldatosan betöltött munkás érdemekkel teljes életének 92-ik évében, f. évi október hó 5-én reggeli 5 és fél órakor elhalálozott.

A város ezen nagyérdemű s felejtetlen flának hűlt tetemei f. hó 7-én d. u. 4 órakor szenteltettek be a róm. kath. egyház szertartásai szerint, s vitelnek ki a szeláknai kapu mellett sírkerembe.

Órok béke lebegjen porai felett s legyen áldott emlékezte.

— **A tisztviselők Nesztora.** Bernhard Adolf gazdasági tanácsnok sok éven szolgálta a községet, 1848—49-ben mint honvéd s futár harczolt s veszélyeztette életét a hazáért, megtette kötelességét, megtette azután is, mikor besoroztatván olasz földön teljesítette kényszerűségből a parancsokat s megtette akkor is, mikor annyi „kiszolgálás” után e város szolgálatába állott s negyedik évtizede, hogy e várost szolgálja ő mindig buzgóan, mindig jóakarattal s minden telhességével. A városi tisztviselők mindannyian hozzá-kepest még fiatalok, ő a Nesztor, kit a tisztikar becsül, tisztel, erőssége kora, mely megörömi num képes tette-erejét s fiatal még munkakedve, szellemi ereje és élet-ereje is. Ezt a Nesztort óhajtották volna a tisztikar ünnepelni azon alkalomból, hogy a király kegye is felismerte és kitüntette őt, egyszerű lett volna az ünneplés és megszokott, a tisztikar bevett szokás szerint minden hó első szombatján tart összejövetelt, melyen kor és rangkülömbösg nélkül áldoz a jökevő és mulatozás pezsgő perczeinek, hogy érzetese és

érezze az egyfűve tartozást, az összetartozást s ennek szükségét különösen a méltatlan és jogtalan megtámadások időjében. Ilyen összejövetelt célozott a tisztikar az alkalommal is, melyen szívesen látta volna a város polgárságát s mindazokat, kik a Nesztorban meglátják és becsülni képesek a Nesztort, de hát az általános gyász e hó 20-ig tart még s a tisztikar e gyászt még így csöndes ünnepléssel sem akarja megbolygatni, ez az oka annak, hogy a tisztviselők e havi összejövetele s ezeket Nesztorának ünneplése elhalaszta lett október 20-ika utánra.

— **Kinevezés.** A m. pénzügyminiszter Pachmajer János főpénztári ellenőrt a selmezbányai bányáigazgatósághoz főpénztárossá, Szepesi János bányapénztári ellenőrt pedig főpénztári ellenőrré nevezte ki. — A temesvári ítélőtábla elnöke Lehótzky Miklós vezégt jogászt díjas gyakornokká nevezte ki. — Wagner Kálmán vasuti pénztárnok az elhunyt Reisz József helyébe ideiglenesen főnökhelyettesé, — Wagner Márkus kir. jbirósági joggyakornok jegyzővé nevezettek ki utóbbi a szolnoki kir. törvényszékhez.

— **Közgyűlés.** Az e havi közgyűlésen és köz-igazgatási bizottsági ülésen Horváth Béla főispánunk fog elnökölni.

— **Körmozsbánya részvéte.** Körmozsbánya tanácsa ma sürgőnyileg tudatta, hogy Goldbrunner temetésén két kiküldöttje által részvesz. Ugyancsak Körmozsbánya tanácsa koszorút is rendelt „kegyelete jeléül” felrálással.

— **Erzsébet királyné szobrara adakoztak:** Geist Jakob, Sand Leo 1—1 frt, Raffel János, Mazur Irma 50—50 krt, Munkásnok 12 frt 40 krt., Dr. Stuller Gyula 20 frt.

— **Vasuti ügyünk** érdekében kiküldött szűkebb körű bizottságunk f. hó 3-án ülést tartott, midőn a polgármester előadta, hogy országgyűlési képviselőnk értesítése szerint a kereskedelemügyi miniszter a memorandum átadásával a törvényhatósági bizottsági közgyűlés által megbízott küldöttséget ez idő szerint elfogadni hajlandó, mért is felovastatván az Altman Imre városi levéltáros által szerkesztett kérelmi felírat, azt a bizottság helyeslőleg tudomásul vette, a kereskedelemügyi miniszterhez való átadás idejének kijelölését pedig az evvel megbízott, s polgármesterünk vezetésével alatt Farbak István országgyűlési képviselőből, Marschalkó Gyula, Nyitrai László és Krausz Vilmos törv. bizottsági tagokból álló küldöttségre ruházta át. Egyttal kimondatott, hogy miként ezt a közgyűlés is elhatározta, a küldöttséghez más törvényhatósági bizottsági tagok is csatlakozhatnak, sőt ezekben minél nagyobb számban való csatlakozása az ügy érdekében nagyon észszerű és kívánatos. Ezután előterjesztett Hontmegye alispánjának átirata a németi-selmezbányai vasutira vonatkozólag, mire nére a bizottság elhatározta, hogy Horchitz Frigyes vasutépítési vállalkozónak Rudnay Béla szekesfővárosi főkapitányhoz, mint a vasuti érdekesség volt előnéhez beterveztelt munkálatai bekérésének, mivel a bizottság a küldöttséget bízza meg, utasítván ezt egyttal arra, hogy a vasutépítési költségek ügyében Rudnay Bélával, majd a pénzügyminiszterrel érintkezésbe lépjen, addig is a további intézkedések függőben tartatnak.

— **Lövszvet.** Az október 2-án megtartott lövészetli gyakorlati alkalmával esett 444 lövés 412 kör-egységgel, melyek között volt 1 szöglövés. és 7 négyes. Az első díjat Liza Antal nyerte el egy igen szép szöglövésre, a másodikat Frieber Ferencz és a harmadikat Seidel Ágoston egy-egy négyesre. Jövő vasár-án Ollik-féle emléklövészet tartatik meg, mellyel egyttal valószínűleg a folyó évi lövészetli gyakorlatok bezártnak.

— **Ujságírók sorsjátéka.)** Tudvalevő, hogy a Budapesti Ujságírók Egyesülete saját segítő alapjának gyarapítására nagyszabású társorsjátékot rendez. A sorsjegyeket a napokban bocsátották forgalomba és máris óriási mennyiségben keltek el. A díszes kiállítású sorsjegyek minden bankházban, pénzüzetnél, pályaudvaron, hajóállomáson, dohányüzsdében, és nagyobb hivatalban kaphatók és pedig darabonként egy koronáért. A sorsjátéknak hat húzása lesz és minden sors-jegy mindegyik húzásra érvényes. Az első húzás 1999 január 4-én, az utolsó 1899. február 21-én lesz. A főnyeremény 100,000 korona érték. Összesen 2475 nyereményt sorsolnak ki 250,000 korona értékben. A főnyereményen kívül 6t 20,000 koronás melléknyeremény van. A nyereménytárgyakat a sorsjáték közölsége kiváratna 20% levonással készpénzben visszavásárolja. Mondanunk sem kell, hogy ilyen kedvező feltételek mellett Magyarországon még alig rendeztek sorsjátékok és kétségtelen, hogy a közönség a sorsjegyeket már jóval az első húzás előtt elkapkodja. Ép ezért nagyon is ajánlatos, hogy mihamarabb vásárolja meg mindenki a maga sorsjegyét. A húzások feltétlenül azokon a napokon fognak megtartatni, a melyek a húzásra meg lehet állapítva. Ez szintén egy okkal több arra, hogy a közönséget vásárlása serkentjük.

— Falk Miksa Visszaemlékezései Erzsébet királynére kétségtelenül a legszebb és legérdekesebb munkalátok közé tartoznak, melyekkel a megdicsőült fejedelemszony emlékének az irodalom áldozott. Csak elismerést érdemel hát a „Magyar Könyvtár” szerkesztője, midőn az eddigelé csak a lapokban szélszórta megjelent dolgozatokat most összegyűjtötte és külön füzetben bocsátotta közbe, hozzáadva a királynénak azt a kétségtelenül legszebb arcképét, melynek Schrotzberg festette eredetijét a müncheni képtárnak őrizi. A „Magyar Könyvtár” most megjelent új sorozatának egyéb nagyrészt füzetei is vannak. Első helyen áll Jókainak egy még eddig kiadatlan drámája, a „Helvita” című, mely az 58–59-es kettős számtól tölti meg. A korszor regényíró e darabjában a mai életben mozog; leginkább a magyar parlament világot festi, egy erkölcsleg vékép elzúllt honatyaival szembe állítva egy ideális férfit és megrajzolja egy rendkívül érdekes női alakot is, a letterős, munkára kész modern leányt. Jókai e munkája olvasva még sokkal katasosabb, mint színpadon volt. — A 60. szám a legújabb orosz elbeszélői gárda egyik legszenialisabb tagját mutatja be, Csehov Antal, a kit nálunk Szabó Endre tett népszerűvé. Ő fordította a „Falusi asszonyok” című elbeszélés és rajzgyűjtemény, mely meglepő bizonyosságra Csehov csodálatos megfigyelő tehetőségének, hangja elevenségének és plastikusságának. A 61. számban Kőlcsey Ferenc válgatott beszédeit teszi közzé Radnai Rezső, a ki magyar szónoklat az egyik atyamesterének legjobb munkáit válogatta össze, a füzetet szép bevezetéssel és az egyes beszédekkel a szükséges magyarázatokkal látva el. A 62. sz. füzet szenzációs amerikai regényt tartalmaz; címe „Ujjászületés”, szerkesztője Charles Yke. Ez a munka különösség és érdekfeszítés dolgában vetekszik Bellamy híres regényeivel: egy leány története van benne elmondva, aki husz éves korában csodás módon elfeledi egész múltját és mintha újjászületett volna, új életet kezd. E füzetet ismét egy magyar tárgy szám követi: elseje a „Magyar Könyvtár” programjában ígért történeti életrajzoknak. Pázmány Péter életét mondja el benne Áldassy Antal egyetemi magántanár, röviden és tömören ismertelve nemzeti történelmünk e nagy alakjának szereplését. A füzetet nyolcs, a szöveg közzé nyomott nagyrészt kép gazdagítja. — Ezeket nyújtja legújabb 6 füzetében a „Magyar Könyvtár”, kétségtelenül a legokoskidalubb, legértelmesebb és legolgozottabb és e nemű vállalatok közül. Egy-egy szám ára 15 kr.; a kiadóczeg — Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) — szívesen szolgál teljes jegyzékekkel.

A selmeczi vízvezeték.

(Sztancsay Miklós v. főjegyző jelentése.)

II. RÉSZ.

Tanulmányok az általános vízvezeték létesítéséhez.

(Folytatás.)

Az ötödik terv.

(A Walsér czég tervel.)

A „Walsér Ferenc-féle első magyar gép- és tüzelőszergyár, harang- és ércöntőde részvénytársaság”, a későbbi „szivattyú és gépgyár részvénytársaság” 1896. évi június hó 15-ről terjesztelte be tervezéseit 4604/1896. vi. sz. a. Értelmező jelentése bőven foglalkozik vízvezetékünk akkori s jelenlegi állapotának várolásával, nehézi viszonyaink ismertetésével s bizony azt a benyomást kelti, hogy a megtervezett vízvezeték nagybárá csak lényegesen lesz, melyre pedig e szegény városnak szüksége nincs.

A tervezés a kettős vízvezetékre szolt; az egyik az *inóvizeték* 20100 frt költséggel, a második a *használt vizeték* 34300 frt költséggel, a kettő együtt tehát került volna 54400 frtba.

Az értelmező jelentést bárha természetesen nagy részben tisztán szakkérdéseket ölel fel, adom egész terjedelmében, mert a mai viszonyok mellett nem lehetetlen, hogy a vízvezeték létesítése esetén ezen tervezésre kell visszatérnünk.

Értelmező jelentés.

Selmecz-bánya városának vízellátására azon vizek szolgálnak, melyek a Selmecz-bányától északra az Ó-város hegyei és a Paradicsomhegy között, egészen a Rothenbrunn-tóig elterülő völgyben és ennek lejtőin erednek, a milyen p. o. a János-forrás; vagy a régi tárnaépítmények által felgott és külré szállított vizek, melyeknek az Ignatius és Sattel-tárna ugynevezett forrásai. A város utczáin felállított néhány folyókút czélja ugyan e vizeket a lakosság részére hozzáférhetővé tenni, de a szükségletet ezek vajmi kevésbé képesek kielégíteni.

A víz ez idő szerint ott, ahol éppen külszínre lép, tehát nem is eredetének helyén, minden védő

foglalás nélkül közvetlen facsővek által fogatik föl és amennyiben a nagyon is hiányos csővezeték keresztül el nem szivárog, lejtősen vezetetik a városba.

A János-forrás vize legelőbb, egy a Rothenbrunn-tó közelében levő kis tóba ömlik, a melynek túlfolyó vizét facsővek vezetik egy kis gyűjtőkamrába, mely utóbbiba még az Ignatius-tárnából a facsővek által vezetett víz is befolyik.

Ezen kamrából, a János-forrás és az Ignatius-tárna egyesült vizét, egy facsővezeték továbbítja az alsó nagy tó mellett elhaladva lefelé egy második gyűjtőkamrához, mely utóbbi még az alsó tó vizéből is magába fogadni képes lévén, innen tovább egy harmadik kamrába jut a víz, ahol a Sattel-tárna facsővek szállította vize is a többiekkel egyesül.

A Sattel-tárna torkolatán alul levő utolsó gyűjtőszekrénytől kezdődőleg, a városba vezet vízvezeték két öntőtvas, egyenként 50 mm. b. átmérőjű csővezetékéből áll, a melynek egyike eredetileg használati, másika pedig ivó- és főzővíz szolgáltatását czélozta, mely helyes kettéválasztás azonban már jó régen megszünt létezi.

A három városi tó: a felső Rothenbrunn-tó, a középső kis tó és az alsó nagy tó (a két utóbbi csővezeték által van a jelenlegi vízvezetékkel összekötve) tulajdonképeni czélja a földbe leszivárgó csapadékvizeket összegyűjteni és a város szükségleteire készen tartani.

A vízgazdálkodás ily állapota, ahol tiszta forrás-víz a tárnából jövő, rothadt fa és szerves anyagokkal telt iszapos, valamint a szintén állott tözvel egyesülve egy igen zavaros vegyületet képez, mutatja leginkább, hogy Selmecz-bánya város jelenlegi vízvezeteki ellátása már minőségileg mily alacsony fokon áll, úgy, hogy már ezen okból is sürgősen szükségesnek mutatkozik egy vízellátást czélzó új berendezés létesítése.

A János-forrás vize ivás és főzésre jónak találtatik; a tárnavezeték azonban, hogy káros alkatrészeiktől megszabaduljanak, levezetésük előtt bonyodalmas tisztító műveleteknek kellene alávetni. De mennyiségileg sem felel meg a kérdéses lejtőzetből nyerendő víz, egy Selmecz-bányát vízellátó mű követelményeinek.

A csapadékterület, a mely vizét részint földföltől, részint földalattal érzeti a Rothenbrunn-völgybe, 600000 m² kiterjedésű, s ha még tekintetbe vesszük azt a csapadékterületet is, amely az Ignatius-tárna fölött elterülve, lejtőzetével a Michaelis-völgye felé vonul úgy újabb 400000 m² csapadékterületet nyertünk.

Együttvéve tehát 1 millió m² vagyis 1 négyzetkilométer terület jó tekintetbe.

Ezen csapadékterületet határozza lefelé, a legalsó vízfoglalásnak a minimális nyomás magasság tekintetéből még feltételezett magassági fekvése; fölfelé pedig a környékbeli hegyek ormai alkotta külső természetes vízválasztó vonal képezi határát.

Az ezen vízválasztó vonalon túl fekvő lejték itt nem jöhetnek számításba, minthogy Selmecz-bánya falajának trachitözme eruptiv kőzetből, főleg zöldkőves trachitból, részben pedig kvarztóból is áll. E kőzeteknek nincsenek a hegységet átható oly rétegei, melyek területen túl feltételezhető kibuvásai által a csapadékot fölfogni és a rétegek megfelelő csése mellett a vizeket az innessző oldalra terelni és levezetni alkalmasak volnának.

A lejték természetes alakta a forrásképződésnek egyáltalán nem kedvez, mivelhogy a hegyeket alkotó tömeges kőzetek a beszivárgó csapadékvizeket csak nagy nebezen eresztik keresztül és mivel a hegyszömben — rétegeképződés híján — oly víztartó rétegek nem fordulnak elő, a melyekben a vizeknek összegyülemleni és aztán a lejtéken forrásként kilépni lehetséges volna.

(Folyt. köv.)

Hivatalos rész.

Hirdetmény.

Selmecz-Bélabánya sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a lérckezett működési tervszet szerint a f. évi ellenőrzési szemle a közhadseregbeli legénységre nézve október hó 17-én, a honvédségi szemle pedig október hó 29-én mindig reggeli 8 órától kezdve az ó-vár tornatermében megtartatik fog.

Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettek, miszerint a fentjelzett napokon katonai- esetleg honvédigazolványaikkal ellátva pontosan megjelenjenek.

Selmecz-bányán, 1898. szeptember 16.

Krausz Kálmán,
r.-főkapitány.

A városi anyakönyvvezetők hivatalos közlései.

I. ker. Selmecz-bánya, Banka, Rovna.

1898. szept. 28-tól okt. 4-ig.

Halálozás.

Sorszám	Az elhunyt neve	Kora	Halál oka
210	Florian Gizella	32 é.	tüdőszorvadás
211	Reiss József	61 é.	agylágyulás
212	Gáspár György	4 h.	gyerm. hasm.

Született 5 gyermek;

Házasság:

némes Söltz Sándor és Trischer Gizella.

II. ker. Bélabánya és György-tárna.

Született 5; Házasság 1; Halálozás nem fordult elő.

III. ker. Hodrusbánya.

Halálozás 1; Születés 4; Házasság nem fordult elő

IV. ker. Steffultó.

Született 1; Halálozás 2; házasság nem fordult elő.

Szabályrendeleti tervezet egy hatósági cselédszerző intézet létesítése és a cselédlügy rendezése tárgyában.

1. §.

Selmecz-Bélabánya szabad királyi város törvényhatósága a cselédlügy rendezése s a cselédszorgotatés-nél fölmerülő bajok elhárítása végett egy hatósági cselédszerző intézetet létesít, melynek czélja a szolgáltatadókna a cselédfogadás, a szolgálatot vállalkónak a beszegődés körül való segély nyújtás valamint a város területén a cselédok helynelküli csavargásának megállása.

2. §.

Minden az ezen város területére szolgálta lépő cseléd könyvét vagy igazolványát az intézetnél bemutatni, illetve a szolgálatot kereső cseléd azt ott elhelyezni köteles.

3. §.

Ezen város területén másnak cselédszerzéssel vagy foglalkozás közzvetítésével iparszerűleg foglalkozni tilos.

4. §.

A cselédszerző intézet a rendőrkapitány hivatal köigészítő része a bejelentési hivattal együtt.

5. §.

A cselédszerző intézet élén a nyilvántartási és bejelentési ügyosztály vezetével megbízott nyilvántartó áll, ki az összes teendőket egy napidíjas és egy szolga segítségével végzi, kiket ő hozzá a főkapitány oszt be a rendőrkapitányi hivatal alkalmazottjaiból.

6. §.

A cselédszerző intézet teendői:

a) a szolgálati cselédkönyvekkel és ideiglenes igazolványokkal ellátott férfi és női cselédeknek nyilvántartása;

b) a cselédet kereső gazdáknak és elszegődni óhajto cselédeknek jegyzékbe vétele; a jelentkezett cselédeknek a szolgálatadókhoz való vezetése.

c) a szolgálati szerződés megkötése után a bérelvételnek két példányban való kiállítás a gazda és a cseléd részére.

d) nyilvántartása azoknak a cselédeknek a kik nincsenek szolgálatban s a tizenöt napon túl szolgálaton kívül álló cselédeknek a rendőrkapitányi hivatalhoz való bejelentése.

7. §.

A szegődtetési díj: ha a cseléd havi bére 5 frton alul van, a gazda terhére 40 krajczárban, a cseléd terhére 30 krban; ha pedig a cseléd havi bére 5 frt, vagy ezenfelül van: a gazda terhére 50 krajczárban, a cseléd terhére 40 krban állapittatik meg; a szegődtetési díj minden egyes helyváltozással járó új szerződési esetben fizetendő.

A cseléd terhére eső szegődtetési díjat a gazda köteles fizetni, de a gazda a cseléd béréből levonhatja.

A bélyegmentes bérelvél kiállításáért díj nem jár.

8. §.

A nyilvántartó első sorban felelős az intézet helyes és rendezte vértéért. A napidíjossal és szolgálal rendelkezik, azoknak utasításokat ad. A napidíjas és a szolga a nyilvántartó meghagyásait teljesíteni tartoznak.

A nyilvántartó ügyel fel a hivatalos órák tartására.

Beszedi a díjakat, a bevételéről rendes könyvet vezet s annak pontos másolatát a befolyt összegekkel együtt a rendőrkapitányának havonként egyszer beszolgáltatja, ki azt a városi pénztárba juttatja.

A nyilvántartó felelős az esetleges pénztári hiányért.

9. §.
A napidíjas a nyilvántartó segédje s az irodai munkákat végzi.

10. §.
A szolga a jelentkezett cselédeknek a jegyzékbe vett gazdákhöz való vezetését végzi. A szolgát ezért külön díj és jutalom nem illeti meg s ha díjat csak egy ízben is követelne, ez a szolgálattól való azonnali elbocsátást vonja maga után.

11. §.
A cselédszerző intéző hivatalos órái:
d. e. 8—12 óráig
d. u. 2—6
tartatnak.

12. §.
E szabályrendelet intézkedéseinek be nem tartása kihágást képez és 1—100 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetlik.

A pénzbírság behajthatatlanság esetén az 1879. évi XIII. t.-cz. 107. §-a értelmében megfelelő elzárási büntetésre változtatattik át.

A kiszabott és fölvett pénzbírságok a városi szegényalap javára fordítandók.

A kihágások fölött I. fokon a rendőrkapitányság; II. fokon a városi tanács; III. fokon a m. kir. belügyminiszter ítélt.

13. §.
E szabályrendelet a m. kir. belügyminiszteri jóváhagyás után lép életbe.

Az életbeléptetés után Selmech-Bélabánya sz. kir. város területén új helyzerzési és cselédszerzési iparengedély nem fog kiadattani. A szabad királyi város foglalkozást kizáró cselédszerző iparról szóló szabályrendelete hatályon kívül helyeztetik. Selmechbányán, 1898. évi május 2-án.

Szabályrendeleti tervezet

a városi lakosság nyilvántartása és a rendőri bejelentési intézmény életbeléptetése tárgyában.

1. §.
A törvényhatóság területén tartozkodó lakosság nyilvántartása és rendőri természetű bejelentések eszközölhetése szempontjából a Selmech-Bélabánya sz. kir. város rendőrkapitányi hivatal kiegészítő részét képező s ennek közvetlen felügyelete alatt álló „nyilvántartó és rendőri bejelentési hivatal” állítatik fel.

2. §.
A nyilvántartás keresztülvitele és a rendőri bejelentések felvétele egy a törvényhatóság közgyűlése által életfogytiglan választott és évi 600 frt fizetés és 150 frt lakbér és a szabályszerű fajárandósággal javadalmazott városi nyilvántartó által eszközöltek, a ki egyszersmind a cseléd közvetítéseket is vezeti és ezenkívül a főkapitány által neki beosztott ügyeket is végzi.

3. §.
A városi lakosság nyilvántartása olyképpen létesítetik, hogy minden egyes lakos részére külön számmal ellátott törzst nyilvántartás s a következő A. minta szerint vezettetik.

4. §.
A törzsvibe történt rendőri természetű bejegyzések hivatalos titok tárgyát képezik és egyáltalában hatóságoknyilván személynek a betekintés meg nem engedetik; s másolatok is csak a szoros értelemben vett hivatalos használatra hatósági közegek hivatalos minőségben tett megkeresésére, avagy az érdekelt magánfel indokolt kérelmére adhatók. Ezen törzsvibe zárt szekrényben tartandók.

5. §.
A nyilvántartó és rendőri bejelentési hivatalban a kezelés egyszerűsítése szempontjából az összes lakosság nevét tartalmazó „Névmutató” is vezettetik a B. minta szerint.

6. §.
A nyilvántartó és rendőri bejelentési hivatal, mint a rendőrkapitányi hivatal közvetlen felügyelete alatt álló s ennek kiegészítő részét képező hivatal külön „iktató”-val nem rendelkezik, hanem az összes a nyilvántartási és rendőri bejelentési hivatalt érdeklő iratok a rendes rendőri iktatóba vezettettek s a rendőrfőkapitány vagy helyettese által kijegyezve (szignálva) rövid uton tétetnek át.

7. §.
A bejegyzések pontos s lelkiismeretes teljesítéséért a nyilvántartó felelős.

8. §.
Selmech-Bélabánya sz. kir. bányaváros lakosai, nemkülönben a területén tartozkodó idegenek lak- és tartozkodási helyeinek nyilvántarthatása tekintetéből a rendőri bejelentési, kötelezettség e törvényhatóság bel- és külterületeire (külteczáira) néve kimondatik.

9. §.
E bejelentési kötelezettség minden be- és kiköltözésre a lak- és tartozkodási helynek minden változtatására kiterjed.

10. §.
A bejelentés teljesítésére köteles:
1. a háztulajdonos vagy annak megbízottja:
a) önmagára s a háztartáshoz tartozó személyekre és általában mindazokra néve, kiket házába, udvarába kerüljébe, általában bel- vagy külteczébe, nappali vagy éji szállásra, díjért vagy díjtalanul csak 24 órára is befogad, kivéve, ha a befogadottnak e törvényhatóság területén más bejelentett rendes lakása van;
b) bérelőre és azok háztartásához tartozó személyekre, a bérlo al- vagy ágybérloire és ezek hozzátartozóira néve annyiban, a mennyiben ezen személyek a bérlovel egyszerre be- vagy kiköltöztek.

2. A bérlo vagy annak megbízottja, vagy az, ki, bármily ezimen magán- vagy középületben lakik:
a) a háztartáshoz tartozó és a jelen szakasz 1. pontjában b) alatt jelzett személyekre néve, amennyiben azok be- vagy kiköltözése nem az ő be- vagy kiköltözésével egyidejűleg, hanem külön történik; és
b) általában mindazokra néve kiket lakásába, bérlete vagy hasznóbérlete területére nappali vagy éji szállásra, díjért vagy díjtalanul csak 24 órára is befogad, kivéve ha a befogadottnak e törvényhatóság területén más bejelentett rendes lakása van.

3. Nyilvános- és magán nevelőintézetek, köz vagy magánalapokból fenntartott jótékony intézetek, conviktusok egyletek, tápintézetek, kolostorok, conventek, alapítványok, kórházak, gyógy- és ápolóintézetek, általában minden köz- és magánintézetek igazgatói vagy előjárói mindazokra néve, kik a felügyeletük alatt álló intézetbe fölvetettek.

4. Vendéglátások és szállódatulajdonosok vendégeik és azok szolgaszemélyeire néve.

11. §.
A 10. §. 3. és 4. pontjaiban megállapított bejelentési kötelezettség az ezen pontok szerint bejelentésre kötelezettek néve az ugyanazon §. 1. és 2. pontjaiban körülírt bejelentési kötelezettséget nem zárja ki; azonképen a jelen szabályrendelet alól — noha nyilvántartásuk a törvényhatóság által külön is eszközöltek — a hadkötelezettek sem vétetnek ki.

12. §.
Idegenek számára külön törzsvibe nem nyilvántartnak, a mennyiben törzsvibe csak a selmechi lakosok nyilvántartatnak; ennél fogva az idegenekre vonatkozó bejelentési lapok külön-külön iktató számmal össze-ly gyűjtve őriztetnek s C. minta szerint vezetett „Idegenek névmutató könyv”-ben vezetnek be.

Idegenek a rendőri bejelentés szempontjából azon nem helybeli egyén tekintetik, a ki valamely e törvényhatóság területén létező vendéglobban, szállóban, szállón, köz- vagy magánintézetben, vagy magánházban, mint látogató vagy átutazó tartózkodik.

13. §.
Az állami anyakönyvvezető a halálzási és születési eseteket rövid uton közli a nyilvántartóval.

14. §.
Minden egyes e szabályrendelet értelmében bejelentendő személyre néve külön-külön bejelentési lap 2 példányban állítandó ki s a kitöltött űrlapok egyik példány felbőlyegzés után a megtörtént bejelentés igazolhatása céljából a bejelentő félnek visszaadatik.

15. §.
A bejelentési lapokat az illető háztartás feje állítja ki és írja alá; ha valamely háztartás feje írni nem tud, a bejelentési lapok kitöltését szóbeli bemondatásra az illető háztulajdonos vagy annak megbízottja eszközöli, ha pedig ez sem tudna írni, akkor a bejelentés közvetlenül szóval teljesítendő.

16. §.
Azon bejelentendő személy, a ki a bejelentési lapnak kitöltéséhez szükséges adatokat a bejelentésre kötelezettek bemondani, esetleg a személyazonosságát igazoló okmányokat vele közölni vonakodik, ugyszintén azon bejelentésre kötelezett, a ki a lapok kitöltésének ezen akadályát a rendőrkapitányságnál legott feljelen-teni elmulasztja, vagy az, a ki valótlan adatokat jelent be, rendőri kihágást követ el, mely a jelen szabályrendelet 29. §-a értelmében fog büntetettetni.

17. §.
E szabályrendeletben megállapított bejelentéseknek a be- vagy kiköltözésközvetlenül, befogadás vagy elbocsátástól számított:

a) 4 nap alatt kell történnie, a 10. §. 1. és 2. pontja eseteiben, ha a lakváltoztatás a tulajdonos (megbízottja) vagy bérloje részéről és pedig a szabályszerű évnegyedek költözésközvetlenül időben történik, ugyszintén minden esetben, ha halálzásiok esetén;
b) minden más esetben 24 óra alatt.

18. §.
A vendéglátások és szállódatulajdonosai azonkívül, hogy vendégeiket, ezek szolgaszemélyeiket, illetőleg a beszállottakat a 10. és 18. §§-ok értelmében 24 óránként bejelenteni kötelesek, az említett személyekről rendes nyilvántartási könyveket is tartoznak vezetni, melyek a rendőrségi közegek által bármikor megtekinthetők.

19. §.
20. §.
Az ezen szabályrendeletben megállapított bejelentések bejelentési lapok által történnek.

Bejelentési lap háromféle van, u. m. helybeli lakosok, cselédek és idegenek számára. (D, E, F minták.) A cselédek számára csak azon esetben nyilvántartnak külön törzsvibe, ha már különben mint helybeli lakosnak ilyen nyilva nem volna.

21. §.
A nyilvántartó az iktatott bejelentési lapokat átnézi, s ha azok adatainak helyessége vagy teljessége iránt aggály forog fenn, rövid uton jelentést tesz a rendőrfőkapitánynak vagy helyettesének, ki gondoskodni tartozik szükség esetében a helyszínen meggyőződést szerezni a valódi tény állásáról s ennek alapján történik a kiigazítás.

22. §.
A rendőrkapitányi hivatal ha a nyilvántartó rövid uton tett jelentési alapján új jelenségek forognának fenn, melyekből a bejelentett adatok valódiságára vagy teljességére néve alapos kételyek támadnának vagy melyekből következtethető, hogy egy vagy több egyén be nem jelentetett, helyszíni nyomozást eszközölhet, vagy az illetőket kihallgatás végett megidéz meg nem jelenés esetében pedig a 1880 számú miniszteri rendelet értelmében jár el.

23. §.
A nyilvántartó és bejelentő hivatal körébe tartozó ügyekben kívánt felvilágosításokat világi, egyházi és katonai hatóságoknak írásbeli megkeresésekre hátrahagyva a rendőrkapitányi hivatal, egy hivatalos ügyben eljáró hatósági közegek megkeresésére pedig rövid uton is azonnal, vagy magánfelteknak a bejelentési hivatal helyiségében szóbeli értesítést adni a nyilvántartó köteles.

24. §.
Magánfelteknak írásbeli értesítések csak 1 koropa díj ellenében adtak; e díjak a városi pénztárt illetik.

25. §.
A nyilvántartás és bejelentési kötelezettség életbeléptetését s a bejelentő hivatal működését egy külön e czélra eszközözendő összeírás előzi meg, melynél főleg a nyilvántartó és bejelentési hivatal szükségletei tartandók szem előtt.

26. §.
A nyilvántartó és bejelentési hivatal által a bejelentési lapok díjtalanul adtak ki.

27. §.
A bejelentési kötelezettség az összeírás teljesítésére kijelölt napot következő napon kezdődik.

28. §.
Bélabányai és külteczai (Steffulló, Rovna, Hodrus, Banka) lakosok vagy ott tartózkodók a bejelentési lapokat jelen szabályrendelet intézkedéseinek betartása mellett az illető rendőrbiztosoknak is átadhatják, kik azokat azonnal a legközelebbi postájárral beszállítatni felelősség terhe mellett kötelezettek.

29. §.
E szabályrendelet áthágása — a mennyiben azzal súlyosabb beszámítás alá eső cselekmény össze kötve nincs, — rendőri uton minden egyes esetben 1 koronától 100 koronáig terjedhető s a városi pénztárt illető bírsággal büntetendő.

A pénzbírság átváltoztatásánál az 1879. XL. t.-cz. szabályai követendők.

30. §.
E büntetés alka/mazásra I. foku hatóság a rendőrkapitányi hivatal II. foku a városi tanács és III. foku a m. kir. belügyminiszterium.

31. §.
A határozat ellen a többlebezés annak kihirdetésétől vagy kézbesítésétől számított 3 nap alatt szóval vagy írásban jelentendő be.

32. §.
A jelen szabályrendelet áthágásaira vonatkozó eljárás megindíthatása mennyiben a cselekvénnyel vagy mulasztással büntelt egybekapcsolva nincs, hat hó alatt a büntetés pedig egy év alatt évül el.

33. §.
Jelen szabályrendelet életbe léptével a m. kir. belügyminiszter által 44123/III. 15. 1891. sz. a jóváhagyott „Szabályrendelet a Selmech-Bélabánya sz. kir. bányaváros törvényhatóságának az ezen városlakosok sz. nyilvántartásának berendezése tárgyában” hatályon kívül helyeztetik.

NYILT-TÉR.*

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatú. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek. 5

Henneberg G. selyemgyárai (es. és kir. udv. szállító) **Zürichben** — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

* E rovat alatt közlétekről nem felelős a Szerk.

Selmeczányán a főtéren egy három emeletes bérház szabadkézből eladó. — Bővebb értesítés **DIMÁK J. E.** kereskedőnél nyerhető.

1753. sz. 1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczányai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a selmeczai lakarekpenzár végrehajtónak **Mlinárik József** és neje végrehajtást szenvedő elleni 400 frt, tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a selmeczányai kir. járásbírósg területén lévő, **Mlinárik József** és neje **Czibula Veronka** a korpachi 56 sz. tkjvben A I. 1—5. sorsz. a. 57. népsz. sz. ház, udvar, pajta, kert, szántó, rét és erdőből álló birtokból vagyis $\frac{1}{2}$ -urbéri telekből felelő részben jutalekára és annak a 69. sz. tkjvben A. 85. 86. sorsz. a. bejegyzés szerint az A I. 1—59. sorsz. a. foglalt közös erdő és legelőbeli tartozékára az árverést 1038 frt, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi december hó 5-ik napján délelőtti 10 órákor a korpachi községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek

a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczányán, 1898. évi szept. hó 17-ik napján.
A selmeczányai kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság.

Liha Antal kir. jbró.

1679. sz. 1898. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeczányai kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Immerblum Károly** végrehajtónak **Bacsik József** végrehajtást szenvedő elleni 66 frt, 71 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében (a selmeczányai kir. járásbírósg) területén lévő **Bacsik Józsefnek** az illiai 136 sz. tkjvben az I. 1—4 sorsz. a. szántó és rétjére 335 frt, ugy **Bacsikné Bacsik Mária, Bacsik János, Mihály, József és Samunak** a 24 sz. tkjvben az I. 9—11. sorsz. a. szántójára 4 frt, ugy **Bacsikné Vantech Mária, Bacsikné Bacsik Mária, Bacsik János, Mihály, József és Samunak** a 25 sz. tkjvben az I. 5—7. sorsz. a. szántó és kertjére 50 frt, végre **Bacsik Józsefnek** a 74. sz. tkjvben B 28 szerint a + 307 hrsz. **Racsno** nevű erdőből $\frac{1}{2}$ urb. telek után járó illetőségnek $\frac{1}{2}$ részére 12 frt, ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést a 24 és 25 sz. tkjvben birtokra vonatkozólag az 1881. évi 60 t. cz. 156 §-ának alkalmazása mellett elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi november hó 17-ik napján délelőtti 10 órákor az illási községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Selmeczányán, 1898. évi szeptember hó 8-ik napján.

A selmeczányai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

Liha Antal
kir. jbró.

Kitünő jóságú gyöngyösi
édes must

kapható **Bogya János** szent-háromságtéri vendéglőjén,
literje 40 kr.

Tisztelettel

Bogya János.

NINCS TÖBBÉ LÁBFÁJAS

sem tyukszem, sem izzadós láb, sem borkeményedés, sem láb-daganat, sem fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét **Dr. Högyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbéléssel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagságu 1 frt 20 kr. Az Asbest talpbélés kitünőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közshadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 2,2500 pár szállítattott.

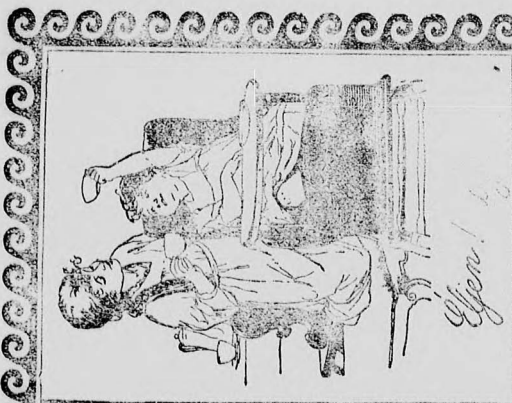
Szétkiltés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok, köszönet nyilváníítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-utca 18.

Egyedüli raktár Selmeczánya és vidékére

Weisz Adolf

uri női divat és cipő üzlet

Százezer a

családoknál iszzák

elb szeretettel

hatalom a

Kathreinertaler
Kneipp-malaktakávé.

Amint a babkának egészségre ártalmas alkarszelelő, egyebet a Kathreinertaler malaktakávé az, mely annak illatát és kedvét iszt magában foglalja. A Kathreinertaler malaktakávé elvagyérszta, könnyen emészthető, évek során át felfedezett és gyümölcsökre tevé egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkittünőbb példák a babkának, valamint a német és a legkittünőbb vegyületek is annak felfedezett az egész egész és a karkokosságra, a valódi Kathreinertalernek többé egy hazai készletből sem szabad hiányoznia. **Dés az értéketeképpen ajánljuk.**